

Sygn. akt I AGa 425/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Zwierzyńska (spr.)
Sędziowie:	SA Zbigniew Merchel SO del. Karolina Sarzyńska
Protokolant:	stażysta Alicja Onichimowska

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2020 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. G.

przeciwko (...) spółce akcyjnej oddział w P. i (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanego (...) spółce akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 5 czerwca 2018 r. sygn. akt IX GC 659/15

I. odrzuca apelację powoda od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie

I (pierwszym) i VIII (ósmym) zaskarżonego wyroku;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III (trzecim) przez jego uchylenie;

III. oddala apelację powoda w pozostałej części;

IV. zmienia zaskarżony wyrok:

1. w punkcie I (pierwszym) w ten tylko sposób, że zasądzoną w nim kwotę 20.276,50 zł obniża do kwoty 4.150 zł (cztery tysiące sto pięćdziesiąt złotych);

2. w punkcie VI (szóstym) w ten tylko sposób, że zasądzoną w nim kwotę 1.728 zł (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia osiem złotych) podwyższa do kwoty 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych);

3. w punkcie VIII (ósmym) przez jego uchylenie;

V. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.507 zł (trzy tysiące pięćset siedem złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Karolina Sarzyńska SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Zbigniew Merchel

Sygn. akt I AGa 425/18

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie z powództwa R. G. przeciwko (...) S.A. Oddział w (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę orzekł następująco:

I. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda R. G. kwotę 20.276,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty,

II. oddalił powództwo w stosunku do pozwanego (...) Spółki Akcyjnej Oddział w P.;

III. zasądził od pozwanego (...) Spółce Akcyjnej w W. na rzecz powoda R. G. kwotę 1.010,62 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych;

IV. zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej Oddział w P. kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu zaliczki na koszty opinii biegłego;

V. zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej Oddział w P. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

VI. zasądził od powoda na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 1.728 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

VII. nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 1.803,68 zł tytułem kosztów opinii biegłego;

VIII. nakazał ściągnąć od pozwanego (...) Zakładu (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu okręgowego w Gdańsku kwotę 633,73 zł tytułem kosztów opinii biegłego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Powód R. G. pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej Oddział w P. oraz (...) Spółce Akcyjnej w W. domagał się zasądzenia kwoty 77.720, 53 zł z odsetkami i kosztami postępowania. Swoje roszczenie oparł na zdarzeniu drogowym, które miało miejsce w dniu 14 października 2014 roku w miejscowości B., w którym uczestniczyły samochody ubezpieczone u obojga pozwanych oraz samochód należący do powoda. Z tego tytułu żądał kwoty wskazanej w pozwie, na którą to składała się kwota 25.276,50 zł tytułem kosztów najmu, kwota 4.500 euro tytułem zakupu kolejnego samochodu oraz kosztów doprowadzenia samochodu do zakupu do remontu.

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna wnosila o oddalenie powództwa. Wniósł o powołanie biegłego na okoliczność rekonstrukcji przebiegu wypadku drogowego oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w odpowiedzi wniósł o o oddalenie powództwa.

W dniu 14 października 2014 roku w miejscowości B. samochód S. dokonując wyprzedzenia, wyprzedzenia samochodu M. w celu uniknięcia zderzenia z samochodem B., ubezpieczonym u pozwanego (...) Spółki Akcyjnej, zepchnął samochód M. do rowu powodując jego uszkodzenia. Jak wynika z opinii biegłego do spraw rekonstrukcji wypadków, wyłączną winę za spowodowanie tego wypadku ponosi kierowca samochodu S., który doprowadził do niebezpiecznej sytuacji podejmując manewr wyprzedzania w miejscu niedozwolonym z nadmierną prędkością, nie stosując zasad

bezpieczeństwa ruchu drogowego. Samochód S. był ubezpieczony w pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W., wobec czego Sąd Okręgowy oddalił powództwo w stosunku do pozwanego (...) Spółki Akcyjnej

Skoro wyłączną winę ponosi sprawca samochodu ubezpieczonego u pozwanego (...) S.A. Sąd Okręgowy z kwoty żądanej w pozwie uwzględnił jedynie koszty najmu samochodu zastępczego w stosunku do samochodu ubezpieczonego. Bez związku z zaistniałym wypadkiem w ocenie Sądu był zakup nowego samochodu i koszty jego naprawy, tłumaczenia dokumentów i tłumaczenia niezbędnych innych dokumentów z tym związanych. Powód nie wykazał takiego związku przyczynowego. Nie wykazał, aby w tym czasie nie dysponował innym samochodem, że zakup tego samochodu był konieczny, a co najważniejsze - nie wykazał, iż samochód, który uległ wypadkowi został przez niego zbyty, nie nadawał się do użytku, czy został skasowany, wycofany z ruchu, co mogło skutkować koniecznością zakupu nowego pojazdu. W związku z tym Sąd zasądził od pozwanego kwotę 25.276,50 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego wraz z odsetkami od daty wniesienia w pozwie.

Przy podziale stosunkowym kosztów Sąd Okręgowy dokonał ich rozdzielenia i obciążył nimi pozwanego ad. 2 w jedynie w 26 procentach, stosownie do zakresu, w jakim powód wygrał sprawę. Sąd dokonał kompensaty kosztów zastępstwa procesowego należnych powodowi od pozwanego z kosztami należnymi pozwanemu od powoda. Wobec tego, że w całości zostało oddalone powództwo w stosunku do pozwanego ad. 1. Sąd zasądził od powoda na jego rzecz całość kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości mającym zastosowanie w niniejszej sprawie.

Wyrokiem uzupełniającym z dnia 7 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku uzupełnił wyrok z dnia 5 czerwca 2018 r. w ten sposób, że po treści punktu VIII dodał punkt IX o treści: „w stosunku do pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. oddala powództwo w pozostałej części”.

Apelację od wyroku z dnia 5 czerwca 2018 r. wnieśli powód i pozwany ad. 2, ponadto powód w tym samym piśmie procesowym wywiódł także apelację od wyroku uzupełniającego.

Powód zaskarżył wyrok w punktach pierwszym, trzecim, szóstym, siódmym i ósmym, zarzucając mu sprzeczność sentencji wyroku z uzasadnieniem poprzez zasądzenie kwoty 20.276,50 zł, gdy tymczasem w uzasadnieniu wskazał kwotę 25. 276,50 zł. Nadto Sąd nie wskazał w jakim zakresie powództwo zostało oddalone, co rzutuje na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Skarżący podniósł także zarzut nieważności postępowania wobec oddalenie wniosku o przeprowadzenie oględzin z udziałem Sądu i uczestników kolizji i wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę i zasądzenie na rzecz powoda kwoty 25.276,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. d o dnia zapłaty.

Pozwany ad. 2 zaskarżył wyrok w zakresie punktu pierwszego co do kwoty 12.126,50 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie punktów trzeciego i ósmego w całości.

Wyrokowi zarzucił naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. , sprzeczność rozstrzygnięcia z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, naruszenie art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód udowodnił zasadność wynajęcia pojazdu zastępczego przez cały okres wskazany w fakturze , naruszenie art. 361 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie, że koszty najmu pojazdu zastępczego w całości odpowiadają rozmiarowi szkody oraz są w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 14 października 2014 r. , naruszenie art. 354 § 2 k.c. i art. 826 § 1 k.c. .

Apelacja powoda od wyroku uzupełniającego z dnia 7 września 2019 r. prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 21 listopada 2019 r. została odrzucona.

Każda ze stron wniosła o oddalenie apelacji strony przeciwnej na jej koszt.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda podlegała odrzuceniu.

Sąd Odwoławczy, wobec prawomocnego odrzucenia apelacji powoda od wyroku uzupełniającego, rozpoznawał jedynie jego apelację od wyroku z dnia 5 czerwca 2019 r., na mocy którego zasądzono na rzecz powoda od pozwanego ad. 2 kwotę 20.276,50 zł, oddalono powództwo wobec pozwanego ad. 1 i rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Apelacja powoda skierowana przeciwko rozstrzygnięciom zawartym w punkcie pierwszym i ósmym podlegała odrzuceniu, powód nie miał bowiem gravamenu w zaskarżeniu wyroku w tej części, jako że punkt pierwszy zawierał rozstrzygnięcie korzystne dla powoda, a punkt ósmy obciążał kosztami sądowymi pozwanego ad. 2, nie zaś powoda.

Jeśli zaś chodzi o punkt trzeci obciążający pozwanego ad. 2 kosztami postępowania na rzecz powoda, to wobec zmiany wyroku co do meriti na korzyść pozwanego ad. 2 wskutek uwzględnienia jego apelacji, rozstrzygnięcie zawarte w tym punkcie traciło rację bytu, stąd też na mocy art. 386 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok w tym zakresie podlegał zmianie przez uchylenie tego punktu.

Brak było podstaw do zmiany wyroku w punkcie siódmym obciążającym powoda należnościami na rzecz Skarbu Państwa z tytułu wydatków na poczet opinii biegłego, gdyż skoro powód nie zdołał skutecznie wnieść apelacji co istoty sprawy i tym samym nie została zasądzona na jego rzecz dalsza kwota dochodzona pozwem, to nie sposób było dokonywać korekty wyroku w zakresie orzeczenia o kosztach sądowych. Z tego względu apelacja w tej części podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

Jeśli chodzi o apelację pozwanego ad. 2, to w całości zasługiwała na uwzględnienie. Niezależnie od trafności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny wskazuje, iż mimo istotnych mankamentów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji możliwe jest dokonanie jego kontroli instancyjnej, zważywszy na zakres zaskarżenia wyroku, brak skutecznej apelacji powoda przeciwko meritum rozstrzygnięcia oraz ze względu na fakt, że Sąd Odwoławczy, w systemie apelacji pełnej, orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.). Oznacza to, że sąd drugiej instancji powinien poczynić własne ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia i dokonać oceny materiału procesowego zebranego w obu instancjach.

Pozwany ad. 2 zaskarżył wyrok powyżej kwoty 4.150 zł stanowiącej w jego ocenie różnicę między wartością samochodu w stanie sprzed i po wypadku (wyliczenie odszkodowania k. 56 verte) i jednocześnie nie kwestionował roszczenia powoda z tytułu wynajmu samochodu zastępczego co do zasady, kwestionował natomiast przedział czasowy, w jakim usprawiedliwione było korzystanie z najmowanego pojazdu. Zdaniem pozwanego, maksymalny usprawiedliwiony okres korzystania z samochodu trwał co najwyżej do chwili zakupu nowego auta.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, pozostający w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem był najem pojazdu od dnia następnego po zdarzeniu do dnia poprzedzającego zakup nowego samochodu, czyli do dnia 10 listopada 2014 r., co daje 27 dni. Nawet gdyby przyjąć, że bezpośrednio po zakupie nowego auta powód nie mógł z niego korzystać z uwagi na konieczność załatwienia formalności związanych z rejestracją, badaniami technicznymi itp., to nie ma podstaw do wydłużania z tego względu okresu wynajmu pojazdu zastępczego, którego koszty miałyby ponosić pozwany. To bowiem od aktywności i inicjatywy powoda zależało w dużej mierze sprawne przeprowadzenie tych czynności, natomiast na pewno na ich tempo i przebieg nie miał wpływu pozwany. Korzystając przy tym z uprawnienia przewidzianego w art. 322 k.p.c. Sąd Apelacyjny przyjął okres 27 dni jako maksymalny uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego.

Z faktury złożonej przez powoda wynika, że cena netto wynajmu za dzień wynosiła 150 zł (k.16), co daje należność 4.050 zł. Mieści się ona w kwocie uznawanej przez pozwanego. Zaznaczyć jednocześnie należy, że kwota uznawana przez pozwanego dotyczy roszczenia nieobjętego pozwem - powód nie żądał bowiem odszkodowania jako różnicy pomiędzy uszkodzonym pojazdem a jego pozostałościami, zatem orzeczenie o tym roszczeniu przez Sąd stanowiłoby orzekania ponad żądanie, w zakresie jego podstawy faktycznej. Wysokość uznawanej przez pozwanego kwoty pozwala jednak uwzględnić częściowo roszczenie odszkodowawcze powoda z tytułu kosztów najmu, które co do zasady - jak wyżej wskazano - nie było negowane. Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony

wyrok poprzez obniżenie należności głównej zasądzonej przez Sąd pierwszej instancji do kwoty uznawanej przez pozwanego, to jest do kwoty 4.150 zł .

Skutkowało to także zmianą wyroku w punkcie szóstym w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania należnych w całości pozwanemu, oraz zmianą w punkcie ósmym poprzez jego uchylenie, ponieważ brak było podstaw do obciążania pozwanego nieuiszczonymi kosztami opinii biegłego.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 §1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika 2700 zł i opłata od apelacji 807 zł.

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny sprostował oczywistą omyłkę rachunkową w punkcie piątym wyroku z dnia 25 czerwca 2020 r. poprzez wpisanie prawidłowej sumy 3.507 zł w miejsce 2.963 zł. Strona pozwana uiściła opłatę od apelacji dwoma przelewami bankowymi - na 544 zł i 263 zł (k. 373 i 374), i z tego względu Sąd omyłkowo w wyroku zsumował kwotę 2.700 zł należną z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika jedynie z częścią opłaty od apelacji 263 zł, mimo że należy się ona pozwanemu w całości.

SSO Karolina Sarzyńska SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Zbigniew Merchel